

Holdszarlóészlelések 2021-ben

A 2021-es esztendőben nagyon sok szép észlelést sikerült összegyűjteni a holdszarlók kedvelőitől. Az igazán öröndetes pedig az, hogy az elmúlt évekhez képest robbanás-szerűen megnőtt a beérkezett megfigyelések száma. 2021. december 31-ig összesen 40 észlelést sikerült archiválni: többnyire fotók, de leírások is érkeztek szép számmal. Az észlelések többsége a nyári és őszi időszakban készült. Magyarázható ez a kedvezőtlen tavaszi időjárással, valamint azzal, hogy a holdpálya állása az őszi időszakban különösen kedvező észlelési feltételeket teremt. A mellékelt táblázatban szeretnénk bemutatni az elmúlt év termését.

Az észlelt legöregebb szarló $47^{\text{h}}17^{\text{m}}$, a legfiatalabb (csak távcsővel látott) $20^{\text{h}}59^{\text{m}}$ korú volt az év során. Az esti égen 16, a hajnali égen 24 észlelés született. A legaktívabb észlelő Cseh Viktor volt 10 holdszarló-észle-

léssel. Most pedig lássunk néhány leírást, fotót a 2021-es évből!

„Február 13-án este is felhőtlen ég volt és »csak« -3 fok. Jól beöltöztem, hogy újra felmenjek a dombtetőre a holdszarlóért. Ebből nem lett semmi, mivel ahogy kiléptem az ajtón, máris megláttam a Holdat. 17:50 volt. Azonnal szóltam Sragner Mártának, aki kinézett, és ő is konstataulta, hogy ott a holdszarló. Tehát a Hold a családi házunk udvarából és kertjéből jól látszott. Legalább 10 fokkal volt a látóhatár felett. A fényes ív $140-150$ fokos volt így, szabadszemmel. Már az első pillanatban látszott a hamuszürke fény, amely percről percre erősödött és szobé vált. A tengerek körvonalai is feltűntek a tiszta égen pompázó holdkorongon. 18:02-ig néztem a Holdat. A holdszarló kora első megpillantásakor 45 óra 41 perccel volt újhold után.” – Keszthelyi Sándor

35 óra 46 perc korú holdszarló Balatonszepezdről 2021. augusztus 7-én, Szauer Ágoston felvételén

„Két hajdúböszörményi amatőrcsillagász kollégával beszélünk meg találkozót a 35-ös főút mellett, Józsa és Hajdúböszörmény között. Egy kis földúton remek megfigyelőhelyet találtunk. Sajnos az égboltnak csak

hogy a csudába nem látszik ez a fényes sarló. Barátaim 18:20 körül elmentek, mert elfoglaltságuk volt. Ám, amint kikanyarodtak autóikkal a műútra, abban a pillanatban megláttam a Holdat a binokuláromban.

Óra	Perc	Hó	Nap		Észlelés helye	Észlelő(k) neve
33	41	1	14	esti	Dabas	Balázs Gábor
34	0	1	14	esti	Lovasberény	Mizser Attila
34	6	1	14	esti	Zsámbék	Ábrahám Tamás
35	0	1	14	esti		Szalai Attila
46	52	1	11	hajnali	Zsámbék	Ábrahám Tamás
47	13	1	11	hajnali		Szalai Attila
45	14	2	13	esti	Tószeg	Dézsi Attila
45	41	2	13	esti	Bucsu	Keszthelyi Sándor
45	49	2	13	esti	Dabas	Balázs Gábor
30	59	3	14	esti	Hajdúböszörmény	Cseh Viktor
30	33	6	9	hajnali	Debrecen	Cseh Viktor
31	42	6	11	esti	Debrecen	Cseh Viktor, Forgács Attila
31	47	6	11	esti	Szolnok	Szabó Szabolcs Zsolt
32	14	6	11	esti	Győrújfalú	Vingler Béla
32	17	6	11	esti	Gyöngyös	Benei Balázs
46	57	7	8	hajnali	Bucsu	Keszthelyi Sándor
46	57	7	8	hajnali	Bucsu	Keszthelyi Sándor
46	59	7	8	hajnali	Debrecen	Cseh Viktor
47	2	7	8	hajnali	Budapest	Benei Balázs
28	8	8	9	esti	Nagyvarsány	Cseh Viktor, Cseh-Nagy Katalin
28	24	8	9	esti	Szolnok	Szabó Szabolcs Zsolt, Kocsis Richárd
34	31	8	7	hajnali	Bucsu	Keszthelyi Sándor
35	16	8	7	hajnali	Szolnok	Szabó Szabolcs Zsolt
35	21	8	7	hajnali	Szombathely	Szakály Nikoletta
35	46	8	7	hajnali	Balatonszepezd	Szauer Ágoston
21	2	9	6	hajnali	Debrecen	Cseh Viktor, Cseh-Nagy Katalin
21	8	9	6	hajnali	Fót	Farkas Ernő
42	8	9	8	esti	Hajdúböszörmény	Cseh Viktor, Forgács Attila
44	44	9	5	hajnali	Bucsu	Keszthelyi Sándor
45	27	9	5	hajnali	Debrecen	Cseh Viktor
20	59	9	6	hajnali	Bucsu	Keszthelyi Sándor, Sragner Márta
30	18	10	5	hajnali	Királyszentistván	Kocsis Antal
30	38	10	5	hajnali	Zsámbék	Ábrahám Tamás
30	40	10	5	hajnali	Debrecen	Cseh Viktor
30	40	10	5	hajnali	Szombathely	Szauer Ágoston
30	40	10	5	hajnali	Budapest	Benei Balázs
31	2	10	5	hajnali	Fót	Farkas Ernő
31	20	10	5	hajnali	Veszprém	Landy-Gyebnár Mónika
41	15	11	3	hajnali	Debrecen	Cseh Viktor
42	27	11	6	esti	Zsámbék	Ábrahám Tamás

kis sávja volt derült, így abban bízhattunk csak, hogy ebben megleljük a sarlót. 17:30-kor kezdtük a keresést, közben beszélgettünk, nevetgettünk. Ám ahogy telt az idő, egyre mérgeesebb lettem, mert nem tudtam,

Azonnal elkezdtem fotózni; három percig láttam csak a sarlót, addig készítettem felvételeket folyamatosan. Az első megpillantáskor a kora 30 óra 59 perc volt.” – Cseh Viktor

„Bucusu (Vas megye) településen kimentem a kertünk közepére 03:11 UT-kor. Az ég 50–60 százaléka felhős volt, de határozott szélű felhődarabokkal. Már nagyon világos volt az ég a tiszta részeken. A Hold nem látszott, amit a felhődaraboknak tulajdonítottam. 03:13-kor mégis észrevettem a Holdat a kelet-északkeleti irányú dombvonulat felett. A holdsarló nagyon gyenge, szabad szemmel alig látható. Csak a fényes sarlódarab látható, 90–100 fokos mértékben. Arra gondoltam, hogy binokulárral szebb lehet, így elővettem a 20x80-ast. Így valóban igen szép volt! A látómezőben vékony, de apró részletekkel díszített sarlót láthattam. Így 140–150 fokos ívdarab volt. Az ív legalján egy objektum feltűnően fénylett. Így 03:18-ig gyönyörködtem a látványban. Pusztán szemmel már alig látszott. 03:19-kor abbahagytam a nézelődést. (Itt az elméleti napkelte 03:40-kor volt.) A holdsarlózás vége: 2021. augusztus 7. 03:19 UT. Az újhold ideje: 2020.

augusztus 8. 13:50 UT. Azaz a Hold kora 34 óra 31 perc volt.” – Keszthelyi Sándor

„Ma reggel 03:45 UT-kor csörgött az ébresztőóra (kiderült, korábbra kellett volna állítani...). Kinézve az emeleti ablakon nagyon szépen látszott a vékony holdsarló. Gyorsan felöltöztem, feltettem az NDK fa fotóállványra a régi Orestegor 300 mm-es teleobjektívet. Nagyon szépen látszott szabad szemmel és a 20x60-as binokulárral a vékony holdsarló és a hamuszürke fény is. Az észak-déli szarv szinte vízszintesen látszott, alig 10–15 fok dőlése volt. A jó égnek köszönhetően látványos volt a sarló, részletekkel és a hamuszürke fény is. Egészen 04:47 UT-ig tudtam követni szabad szemmel és kicsit tovább a 20x60-as binokulárral. Mellékelem a felvételeimet, amelyekben a reggeli repülőgépek megközelítették a holdsarlót. A korai holdsarló kora 30 óra 28 perc volt. Derült eget mindenkinek!” – Kocsis Antal.

Cseh Viktor

Hortobágyi Messier-maraton

Két év kényszerű szünet után újra Messier-maratonot szervezünk Hortobágyra, ahol mindenki által ismert kiváló horizont és sötét, mélyezésre teremt égbolt várja az amatőr csillagászokat. A Fecskeház elsőrangú helyet kínál a szállásra-étkezésre, kikapcsolódásra, az épület szomszédságában lévő észlelőretn pedig elhelyezhetjük távcsöveinket. Élvezzük újra egymás társaságát és a csillagos eget!

Időpont: 2022. március 25, péntek 14:00 – 2022. március 27., vasárnap 11:00

Helyszín: Fecskeház erdei iskola, 4071 Hortobágy, Mátá major

Március 25. péntek: érkezés a megbeszélte szálláshelyre, kitelepülés az észlelőretra, folyamatos észlelés

Március 26. szombat: közös bográcsozás-beszélgetés, a Csillagvizsgáló megtekintése,

este kitelepülés, észlelés pirkadatig

Március 27. vasárnap: 11 óráig tetszőleges időpontban hazautazás.

A Fecskeházról az alábbi linken lehet részletes információt fellelni: shorturl.at/bfvN2

5500 Ft/fő/éj áron tudunk szállást biztosítani, természetesen összkomforttal, fűtéssel. Az ár tartalmazza az IFA-t is. A szálláshely tartalmaz kom-

letten felszerelt konyhát és egy konferenciatermet is. Étkezések: önállótó, szombaton közös ebédelési lehetőség. Az ebéd 1300 Ft/fő.

Jelentkezni az itt töltendő éjszakák száma, az esetleges szombati étkezési szándék, valamint a szállásdíj átutalásával lehet: 11600006-00000000-12670459 (a megjegyzés rovatba kérjük jelezni az éjszakák számát, esetlegesen az étkezést is). Béres Gábor, +36-30-5446361, e-mail: gabonet@freemail.hu